

19. Oct. 1842

FACTS

Date:

19. Oct. 1842

Page number:

Dagbog A, side 82-84

TRANSCRIPTION

19 Oct

Hvor lidt hører der dog til for at gribe helt forstyrrende ind i en Families Ro og Vel. Min Moder¹ kunde nu leve med Sparsommelighed, den hun er vant til sit Liv igjennem, af sine 500 Daler aarlige Indkomster; men nu falder Joachim² igjennem ved den usle Examen fra yngste til næstungste Klasse paa Landacademiet. Han maa bort derfra, hvor han havde Alt frit og nu skal Moder sørge for ham. Det seer ud som en Umulighed dog vil det gaae; hvor tit seer det ikke ud som •83• vi skulle sulte ihjel, vi gjør det dog ikke – der er Een over os, som føder og opholder os, han styrer dog Alt efter sin vise Vilie saa, hvad for vore svage Øine seer ud som Ulykke kan han styre til Held og Lykke. – – Jeg tænker nu at flytte hen til hende, da hun ønsker det og jeg jo maa hellere yde min Skjærv til hende end til Fremmede. O, du kjære, trofaste Moder! du har altsaa endnu Kummer og Mangel at lide og stride med paa dine gamle Dage, og du bærer det uden at knurre mod Forsynet uden at blive bitter og haard, vidunderlig fromme Kvindehjerte, du ansaae det endog for en stor Lykke, om Joachim var bestaaet. Det var Synd af ham stor Synd, men bebreide ham kan jeg ikke, jeg selv er ikke flittig og var det endnu mindre i min Skoletid. Han har et haardt Sind, der kun vilde blive mere stivt og ubøieligt ved Bebreidelser. – Og en saa jammerlig Familie skulde Louise Neergaard være villig til at indtræde i? nei, fromme Louise! jeg føler mig rigtignok for ringe til at tro sligt. Elskelige Pige, lev og nyd den yndige Ro og Fred, hvoraf dit hele Væsen er et Gjenskin, jeg tør ikke forstyrre den, selv om jeg kunde. Hvorfor tør jeg ikke helde mit Hoved til dit trofaste Bryst – er du ikke min første Tanke naar jeg vaagner min sidste, naar jeg slumrer ind – Louise! jeg føler, at jeg kunde elske en Pige som dig, høiere end mig selv, det Bedste jeg har, Alt vilde jeg give dig, glemme reent, hvad den kolde Fornuft Siger: man bør dog i ethvert Forhold holde sig noget tilgode, at man ikke ved Tabet af den elskede Gjenstand skal tabe Alt. Hvor tit har man ikke præket denne iiskolde gyldne Viisdom for mig, jeg foragter den! med Liv og Sjæl vil jeg hengive mig til den, jeg •84• eengang giver et saadant Løfte som det Kjærlighed giver. Men hvad Magt ligger der paa om en Enkelts gode Villie ingen Gjenstand finder, om hans kjærlige Velvillie qvæles og hans Hjerte da uden Modstand omspændes af den lisskorpe, som Armod, Længsel og Verdenserfaringer sikkert vil danne og udvikle saa den vil voxe indad og tilsidst kun levne Plads for Egoisme, denne gruelige Omhu for sig selv, Tænken paa sig selv, hvoraf gamle Ungkarle og gamle Jomfruer altid betages, fordi Ingen bekymrer sig om dem, de maa da selv. Hvad Magt ligger vel derpaa? Een mere eller mindre af den Slags vil det mærkes? – Vil nogen sige mig det? det er haardt, thi: "selv med den allermindste Fugl en Tanke fra Gud henfoer – selv i den allermindste Sjæl en underfuld Verden boer!" – Saadanne siger Ingemann saa kjønt, og det vil jeg ogsaa tro: at Gud har ikke nedlagt Drømmene om

og Længslen efter Lykke i min Sjæls Dyb, naar han aldrig vil tilfredsstille dem. – Jeg føler mig meget ulykkelig. – om Aftenen Saa bragte denne Dag mig dog en Glæde, idet mit lille Stykke med Bondegarden mellem Vinderød og Kassemose³ idag er antaget af Administrationen for Kunstforeningen til en Priis af 30 Sp.; og, som Gurlitt⁴ nu fortalte mig, antaget som Nr 1 af de tilbudne 12 Stykker. – Jeg havde i Aften paa Modelsolen en lang Samtale med Prof: Eckersberg; det er dog en høist elskværdig Mand, naar han kun ikke kommer paa sit Yndlingsthema: Perspectiven.

¹ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

² Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897).

³ Privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 128). Den 24. oktober voterede Kunstforeningens medlemmer over de af administrationen foreslåede indkøb, og Lundbyes stykke blev erhvervet for den foreslåede pris. Ved lodtrækning tilfaldt det senere kommissionær Simonsen.

⁴ Den holstenske landskabsmaler Louis Gurlitt (1812-1897).

82. vel neppe selv end nu naet fortal. Ak, hvilken Velsignelse
maa det dog være at kunne træde Andre og sige: Ven, jeg
forstaaer din Kummer, jeg har selv lidt, hvad du nu lider,
men vær tro indtil Enden og du skal finde Klarhed. - for
dette er min Tro, lad mig derfor tale med de fornæstelige Øn-
sker om at befries ved Døden, hvor lidt moden er jeg.
Lad mig, gode Gud! blive tro og stride Striden tilende, jeg
vil da blive glad og glad paa mine gamle Dage, jeg har
jag ogsaa altid troet, at jeg blev gammel. - Men, al gode Gud!
lad mig ikke blive gammel i Sygden - harkjære den sprøde
Spring i mit Hjerte, som du selv dog har nedlagt, give Hjern
og Sælskin, at den maa trives og grovne til et sundt
og kraftigt Træ, hvorunder jeg i Alderdømmen kan finde
Klarhed, da skal min Tale være som Løvsang til din Ånd.
Linet vil jeg elske og mine Medmennesker og dog velsigne
den Ånd, der kalder mig herfra til det evige Liv! -

1800

Jegne Eftermiddags havde jeg den Glæde at gjensee den kjære
Kæreste frisk og vel efter et langt Ophold i Frederiksberg.

1900

Alvor lidt hører der dog til at gribe helt forstyrrende ind i en
Families Øe og Vel. Min Moder kunde nu leve med Spar-
hed, den træn er vant til det hie igennem, af sine 500 Daler
aarlige Bud kom over; men nu faldet Joachim igennem ved
den lille Gænnen fra yngste til næst yngste Klasse paa Land-
akademiet. Han maa best dufræ, hvor han havde Alt fort
og nu skal Moder singe for ham. Det ser ind som en
Mundighed dog vil det gøre; men det ser det ikke ind som

vi skulde søgte hjælp, vi gjer det dog ikke — der er en over os, som gjer
fæder og opholder os, han styrer os. Alt efter sin vis Vilie
saa, hvad for en seer vi sine seer ud som. Måske kan han sty-
re til Held og Lykke. — — — Jy tænker sin at flygte her til
hende, da hun ønsker det og Jy maa hellere ejde min Skjæ-
tel hende end til Fremmede. O, sin kjære, trofast Moder! da
har alt saa end sin Kummer og Mangel at lide og stride med
paa sine gamle Dage, og den bærer det uden at kunne sin
Forsyndelse uden at blive bitter og haard, vidunderlig fromme
Kvindelighed, da anseer det endog for en for stor Lykke, om
færdig var bestaet. Det var Lynd af ham, stor Lynd, men
bebrejds ham kan Jy ikke, Jy selv er ikke flittig og var det end
sin mindst i sin Skoletid. Han har et haardt Sind, det kan
vilde blive mere stunt og indvirket ved Betænkninger. —
Og en saa gammel og Tæmme skulde Louise Mergaard
være villig til at indtræde i? nei, fromme Louise! Jy
føler mig rigtig nok for ringe til at tro sligt. Elskeligs Lige-
lev og mig den yndige og af Fred, hvoraf det hele Væsen er et
Gjenstænd, Jy tør ikke forstygge den, selv om Jy kunde. Hvor-
for tør Jy ikke hælde mit Bland til dit trofast Bøst — er det ikke
min første Tanke naar Jy raagner min sidste, naar Jy slummer
ind — Louise! Jy føler, at Jy kunde elske en Pige som dig, her-
me end mig selv, det Bøst Jy har, Alt vilde Jy giøre dig, glæm-
me aent, hvad den kalder Fornuft siger: man her dog i et
haardt Forhold kalde sig noget tilgode, at man ikke ved Tæ-
het af den elskede Gjenstand skal lade Alt. Men det her man
ikke forderket demme iskalde ~~med~~ gylde sin Sam for mig, Jy
foragter den! med Lide og Lidel vil Jy her giøre mig til den Jy

84 en gang gives et sandt Løfte som det Kjærlighed gives.
Men hvad Mægt ligger der paa om en Enkelts Gæde. Vil-
ingen Gjenstand finder, om hans Kjærlige Velvilje gædes
og hans Hjerter da uden Modstand anspændes af den fr.
Skønhed, som Armad, Længsel og Verdens erfaringer sikkert
vil danne og udvikle saa den vil være indad og til sidst
kun levere Plads for Egoisme, denne gruelige Omvælt
for sig selv, Tanker paa sig selv, hvoraf gamle Hing-
kerle og gamle Jomfruer altid betages, fordi Tingen be-
kymrer sig om dem, de maa da selv. Hvad Mægt ligger
sel derpaa? En mere eller mindre af den Slags vil
det mærkes? — Vil Nogen sige mig det? det er hørdt, thi:
selv med den allermindste Ting en Tanke fra Gud henfæ-
selv i den allermindste Sjæl en underfuld Vorden heer! — Endan-
ne siger Tingen selv, og det vil jeg ogsaa tro: at
Gud har ikke medtaget Bræmme om og Længsel efter
Ligthed i min Sjæls Dyb, naar han aldrig vil tilfreds stille
dem. — Jeg føler mig meget usikkert. — om Aftenen
Læsebragt domme Jeg mig dog en Glæde, idet mit lille
Stykke med Børns gaarden mellem Vindens og Kassebasse
idag er antaget af Administrationen for Kunstforeningen
til en Pris af 30 Sp., og som Grevlitt min fortalte mig.
antaget som No. 1 af de tilbudne 12 Stykker. — Jeg havde
i Aften paa Medelskolen en lang Samtale med Prof.
Ekersberg; det er dog en høist elskværdig Mand, naar han
kan ikke komme paa sit Udstillings Thema: Perspektiven.